

Szerző:

Cím:

**A lakásépítés
időszerű kérdései**

Forrás:

Magy. Hírlap

1955. X. 23.

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Hely:

Idő:

"1956."

Személy:

Helyszám:

Az elkövetkezendő évben a tervek szerint kétszer annyi lakás épül, mint az idén. Az a körülmény, hogy a lakásépítkezésre fordított beruházások összege évről évre fokozatosan emelkedett, mutatja, hogy a párt és a kormány helyesen látta és látja a lakásprobléma sürgős megoldásának fontosságát. A lakáskérdést nem lehet teljesen kielégítő módon megoldani máról holnapra, de az állami eszközökből és az állami támogatással magánerekből épülő új lakások már a jövő évben jelentékenyen járulnak hozzá, a kiváltképp Budapesten és a nagyobb ipari központokban mutatkozó lakáshiány enyhítéséhez.

1952-ben tatarozások nélkül az összes beruházások 4,3 százalékát, 1953-ban 6,1 százalékát, 1954-ben 10,1 százalékát, 1955-ben 11,4 százalékát, az idén pedig 11,8 százalékát fordította államunk lakásépítésre. Az állami eszközökből lakásépítésre fordított összeg aránya a beruházásokon belül, tehát 1952-től 1956-ig megháromszorozódott. Hasonlóképpen jelentősen emelkedett az állami lakásépítésre fordított abszolút összeg is.

A jövő esztendőre csaknem kétmilliárd forintot irányzott elő államunk új lakások építésére. Az épülő lakások száma azonban jövőre

még a jócskán felemelt beruházásnál is nagyobb arányban növekszik, ha tekintetbe vesszük, hogy most — mivel mielőbb ki akarjuk elégíteni a jogos igényeket — 70 százalékban új típusú szoba-konyhás lakások épülnek, amelyekből, az eddig épített lakástípusokkal szemben, azonos költséggel száz helyett százhetvenet készíthetünk.

Az állami építőiparnak a terv szerint 1956-ban 12 000 új lakást kell építenie. Kétszer annyit, mint az idén. Ez a fokozott ütemű lakásépítkezés nagy követelmények elé állítja építő- és építőanyagiparunkat, s követelően sürgeti az iparág további gépesítését, az előregyártott elemek előtérbe állítását, a szerelésjellegű építkezés elterjesztését.

A jövő évi nagy feladatok végrehajtása megköveteli az építőipari szervezetek további központosítását. A sok kisebb építőipari vállalat nem tudja felhasználni sem a gépesítésből, sem pedig az előgyártásból származó előnyöket, alacsony a termelékenysége is, több munkaerőt köt le a kelle-ténél, nagyszámú adminisztratív munkaerőt foglalkoztat, és mindez a körülmény drágítja építkezéseinket. Csak a központosított nagyipari szervezet teszi lehetővé, hogy emelni tud-

lyásnak a véget jelentik, amely hosszú időn át uralkodott felettünk, nem pedig új külföldi befolyás kezdetét».

Ez a kulcsa a nyugati aggodalmaknak és a szovjetellenes rágalom-függönynek. Míg az amerikai kongresszus ülésein Shylock-módra alkudoznak az elmaradt országok bőrére — a Közép-Kelet és a szocialista világpiac egyezményeihez — általános nyugati sajtóvélemény szerint is — a politikai vagy gazdasági befolyásolásnak még az árnyéka sem tapad. Mindebből az arab országok — az angol és amerikai diplomácia erőfeszítései ellenére — levonják a megfelelő következtetéseket. Az új helyzetben pedig a régi, agresszív és gyarmatosító, célok és eszközök visszajára fordulnak s végső soron — politikai és gazdasági síkon egyaránt — az arab világ függetlenedési törekvéseit erősítik.

még hosszabb ideig tartott, mert közben különféle kísérletezések folytak, de szakértők véleménye szerint egy háromemeletes bérház felépítéséhez előregyártott elemekből, megfelelő gépi berendezésekkel, jó munkaszervezés esetén, három hét is elegendő. S ezen túlmenően az előregyártott építkezésnek még az is előnye, hogy

a belső munkálatok megkezdésével nem kell várakozni, míg a téglából emelt falak kiszáradnak.

Ez a módszer, minthogy kevés ember, főként kevés szakmunkás kell hozzá, segít az építőipari munkaerőhiányon is. Bár, ha jobban megvizsgáljuk a kérdést, a munkaerőhiány nem egyszer csupán a rossz munkaszervezésből fakad. Hosszú időn át beidegződött gyakorlat volt például, hogy az építkezéseket csaknem mindenütt egyidőben kezdték meg. Ennek azután az volt a következménye, hogy az egész országban egyidőben dolgoztak például az alapozók, majd midőn munkájukat befejezték, egyszerre kezdték meg a falak felhúzását a kőművesek és így tovább a belső szerelési munkálatokig. Természetes, hogy egyidőben anynyi alapozó, kőműves, vagy szerelő nem áll rendelkezésre, s így előfordult, hogy sok féligkész épület állt hosszú ideig befejezésre várva. A meglévő munkaerő és a gépek jobb kihasználásához, a megemelt építési terv időben való, jöminőségű teljesítéséhez feltétlenül szükséges tehát a munkálatok lépcsőzetes megszervezése.

Lakásépítkezéseink másik fontos problémája az indokoltanul magas építési költség.

Az építőipari vállalatok arra hivatkoznak, hogy ők tervek alapján dolgoznak, tehát a költségek csökkentése a jó tervezéssel kezdődik. S valóban, ha a lakóépületek tervezői főlegesen és drága díszítéseket terveznek, az építőknek nem áll módjukban a költségeket csökkenteni. Am nemcsak a lakásépítkezések költsége, de az önköltsége is meglehetősen magas, ennek lesozítása pedig már az építőkre tartozik. Gerő Ernő az országgyűlés legutóbbi ülészakán elhangzott felszólalásában utalt is arra, hogy a mellékköltségek 25 százalékos csökkentése, amely teljesen reális, megvalósítható feladat, egymagában körülbelül 50 millió forint megtakarítást jelent s ebből 1956-ban csaknem ezer kislakást lehetne építeni.

A lakásépítések gyorsuló üteme nagyobb követelményeket állít építőanyaggyártásunk elé. Az építőanyagipar teljesítőképessége ma már messze túlhaladja a háború előtti, de ugyanakkor lényegesen elmaradt a többi iparág fejlődésétől. Téglagyaráink javarésze bizony alapos korszerűsítésre szorul. Nem egy helyen még ma is kézzel végeznek olyan munkálatokat, amelyek gépesítése csekély beruházásokkal is megoldható.

Új építőanyagokra is szükség van, különösen ott, ahol az értékes faanyagot pótolni lehet. Néhány kísérleti építkezésnél például nagyon jól beváltak az alumíniumból készült ablakkeretek. S a »magyar ezüst« felhasználásának lehetőségeit ezzel még korántsem merítették ki.

Az új, korszerű, takarékos, nagyüzemi szervezésű, szerelésjellegű építkezések teszik lehetővé, hogy építőiparunk teljesítse a reáharuló nagy feladatok, hogy időben elkészüljenek az új lakóházak, lakások, amelyek sok ezer családnak nyúttanak szép, új otthon.